

Vergaderjaar 2016–2017

29 893

Veiligheid van het railvervoer

Nr. 208

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 december 2016

Op 18 november jl. vond er een aanrijding plaats tussen een melkwagen en een trein van Arriva op de overweg Voslaan te Winsum. Een ingrijpende gebeurtenis voor de betrokken treinreizigers, machinist, vrachtwagenchauffeur, omwonenden en hulpdiensten. Temeer omdat dit het derde ongeluk is op deze overweg. Door betrokken instanties wordt op dit moment nader onderzoek gedaan naar de toedracht van het ongeval.

Tijdens het mondelinge vragenuur op 22 november jl. (Handelingen II 2016/17, nr. 25, item 4) en later ook tijdens het nota-overleg MIRT van 28 november jl. (Kamerstuk 34 550 A, nr. 52) is toegezegd uw Kamer te informeren over de oplossing ter verbetering van de veiligheid op de overweg Voslaan en de programmatische aanpak van de overige openbare en openbaar toegankelijke niet actief beveiligde overwegen (NABO's) in Nederland. Met deze brief geef ik hieraan invulling.

Allereerst is het goed om te kunnen melden dat ProRail overeenstemming heeft bereikt met de grondeigenaar over het huren van grond voor het aanleggen van een tijdelijke ontsluitingsweg. Daarmee is direct gestart. Afhankelijk van de weersomstandigheden is de weg volgens ProRail naar verwachting eind januari gereed, waarna de overweg op de Voslaan zal worden afgesloten.

Overweg Voslaan te Winsum

Het ongeval op de Voslaan heeft -heel begrijpelijk- tot bezorgdheid en onbegrip geleid bij inwoners en bestuurders. Ik betreur het dat ondanks alle inspanningen van betrokken partijen de oplossing niet op tijd kwam. De aanpak van de Voslaan is onderdeel van een gebiedsgericht plan. Dit raakt veel belanghebbenden, waardoor het tijd kost om tot overeenstemming te komen. Dit plan vormt de basis voor de op 27 juni 2016 gesloten bestuursovereenkomst over de aanpak van maximaal 17 overwegen in de gemeente Winsum. Samen met de regio is in 50/50

cofinanciering een bedrag van € 6,5 mln. vrijgemaakt voor het verbeteren van de veiligheid op overwegen. Daarbij wordt tevens recht gedaan aan het belang van goede bereikbaarheid en ruimte voor recreatie.

De eerste stap in de uitvoering van dit plan is het opheffen van de overweg op de Voslaan, nadat een alternatieve ontsluitingsweg naar een nabijgelegen beveiligde overweg is gerealiseerd. Nu hierover een overeenkomst is gesloten voor de tijdelijke oplossing en ProRail is gestart met de aanleg van de tijdelijke ontsluitingsweg, ben ik in overleg met ProRail en regio over de structurele oplossing. Ik vertrouw erop dat kan worden vastgehouden aan de (financiële) kaders van de bestuursovereenkomst, zodat op zoveel mogelijk plekken binnen de gemeente de overwegveiligheid wordt verbeterd. Uiteraard moet hiervoor draagvlak bestaan bij de inwoners van de gemeente Winsum. Partijen trekken hierin gezamenlijk op en richten zich op een voortvarende uitvoering.

Programmatische aanpak NABO's

In totaal zijn er op dit moment ruim 2.500 overwegen in Nederland, waarvan nog 110 openbare en openbaar toegankelijke NABO's op het reizigersnet. Vanwege hun aard en beperkte aantal -omdat er nog maar weinig NABO's bestaan, zijn weggebruikers er niet meer op bedacht-kennen NABO's als zodanig een verhoogd veiligheidsrisico. Naast het Landelijk Verbeterprogramma Overwegen (LVO), waarmee de veiligheid en doorstroming op beveiligde overwegen wordt verbeterd, is de aanpak van NABO's daarom een prioriteit binnen het overwegenbeleid.

Sinds 2015 werk ik samen met ProRail aan het Programma NABO. Het programma bestaat uit een gebiedsgerichte actielijn en een innovatieve actielijn. Samen met de wegbeheerders maak ik plannen om binnen een bepaald gebied de overwegveiligheid op meerdere NABO's tegelijk te verbeteren. De bestuursovereenkomst Winsum was hiervan het eerste resultaat. ProRail heeft in het kader van de innovatieve actielijn een marktuitvraag gedaan om innovatieve maatregelen te ontwikkelen die de veiligheid op en rond overwegen kunnen verbeteren. Momenteel worden zeven ideeën getest. Na de test- en vrijgavefase wordt met de succesvolle oplossingen de «gereedschapskist» van ProRail uitgebreid om de veiligheid bij NABO's te vergroten.

De gebiedsgerichte werkwijze is tot op heden vraaggestuurd, vooral ingegeven door het beperkte startbudget van € 10 mln. Dat betekent dat er wordt aangesloten bij lokale initiatieven en wensen om de overwegveiligheid te verbeteren. Zoals ik ook aan uw Kamer heb gemeld tijdens het nota-overleg MIRT op 28 november jl. heb ik besloten de aanpak van het Programma NABO te versnellen en te wijzigen van vraaggestuurd naar zoveel mogelijk risicogericht en aanbodgestuurd. Op basis van een prioritering van de meest risicovolle NABO's neem ik samen met ProRail het initiatief om in overleg gaan met decentrale overheden om, volgens de gebiedsgerichte aanpak, plannen te maken om de veiligheid op en rond deze overwegen te verbeteren. In Noord-Nederland, waar zich veel NABO's bevinden, is die bereidheid er ook. Hierbij wordt het afsprakenkader met de recreatieve belangenorganisaties, die een zorgvuldig en transparant proces voor de afweging van veiligheid en recreatie op lokaal niveau mogelijk maakt, gevolgd.

Het startbudget van € 10 mln is onvoldoende om deze impuls in het programma te kunnen realiseren. Ik zie daarom of ik hiervoor aanvullende middelen beschikbaar kan stellen.

De komende maanden werk ik in samenspraak met ProRail en decentrale overheden aan de verdere invulling van deze werkwijze. Dit biedt eveneens de gelegenheid om hierin de lessen uit het onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid naar het ongeval in Dalfsen te betrekken. Ik zal uw Kamer dit voorjaar nader informeren over de stand van zaken van het Programma NABO, de daarvoor in te zetten middelen en de uitvoering van de bestuursovereenkomst in Winsum.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
S.A.M. Dijkema